

Sygn. akt XVII AmE 77/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: st. sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **M. M. i K. M. prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) spółka cywilna M. M., K. M. z siedzibą w P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego **(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

o zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 24 marca 2015 r., znak (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza solidarnie od powodów M. M. i K. M. prowadzących działalność gospodarczą pod firmą (...) spółka cywilna M. M., K. M. z siedzibą w P. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 77/15

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 24 marca 2015 r., znak (...) na podstawie art. 8 ust. 1 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. po rozpatrzeniu wniosku M. M. (...) M. M., (...) S.C. ul. (...), (...)-(...) P. w sprawie odmowy zawarcia z (...) Spółka z o.o. z siedzibą K. umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w (...) o mocy 0,037 MW, orzekł:

1) zawarcie pomiędzy (...) M. M., (...) S.C. ul. (...), (...)-(...) P., a (...) Spółka z o.o. z siedzibą K. umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w (...) o mocy 0,037 MW, w oparciu o treść projektu Umowa sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr .../OP/ (...) _ (...) wariant 2 wraz z załącznikami, przedłożonego przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., z następującymi zmianami

a) wykreślono § 1 pkt 1.13 projektu umowy,

b) zmieniono § 1 pkt 1.14 projektu umowy,

- c) wykreślono § 2 pkt lj projektu umowy,
- d) zmieniono § 3 pkt 1 projektu umowy,
- d) wykreślono § 3 pkt 2f projektu umowy,
- e) zmieniono § 3 pkt 2g projektu umowy,
- f) zmieniono § 3 pkt 4 projektu umowy,
- g) zmieniono § 3 pkt 5 projektu umowy,
- h) zmieniono § 5 pkt 1 projektu umowy,
- i) wykreślono § 6 pkt 1a i pkt 1 b i zmieniono § 6 pkt 1 projektu umowy,
- j) wykreślono § 7 pkt 4 oraz § 9 pkt 6e projektu umowy,
- k) wykreślono § 9 pkt 9e projektu umowy,
- l) wykreślono § 12 pkt 1 projektu umowy.

Umowa sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii, stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyli M. M. i K. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) M. M., (...) s.c. w P., zaskarżając ją części, tj. w zakresie dotyczącym nałożenia na nas (jako Sprzedającego) obowiązku zgłaszania (...) sp. z o.o. (jako Kupującemu) Miesięcznego oraz Dobowego Grafiku Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej ZUP w układzie dobowo-godzinowym, którego skutkiem są następujące postanowienia umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii wraz z załącznikami (stanowiącej załącznik do decyzji):

- § 3 ust. 2 lit. g umowy,
- § 3 ust. 3 lit. b umowy,
- § 5 ust. 1 umowy w części: „w zakresie których Sprzedający zobowiązany jest złożyć Oświadczenie o ilości Energii Elektrycznej pochodzącej z Odnawialnych Źródeł wprowadzonej do sieci w danym Okresie Rozliczeniowym zgodnie z Zał. nr 4 do niniejszej umowy”,
- § 13 umowy (tabele) w części dotyczącej wierszy: „przyjmowanie grafików” oraz „zgłaszanie grafików”,
- § 14 ust. 4 umowy w części „Załącznik nr 3 - Grafiki dobowo-godzinowy Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej” oraz „Załącznik nr 4 - "Oświadczenie Sprzedającego o ilości Energii Elektrycznej pochodzącej z Odnawialnego Źródła Energii wprowadzonej do sieci w danym Okresie Rozliczeniowym",
- Załącznik nr 3 do umowy (w całości),
- Załącznik nr 4 do umowy (w całości).

Odwołujący zarzucili zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów prawa, a zwłaszcza ustawy Prawo energetyczne i rozporządzeń wydanych na podstawie tej ustawy, a w szczególności m.in. art. 3 pkt 30 i 40, art. 5 ust. 1, 2a i 3 oraz art. 9a ust. 6 ustawy Prawo energetyczne, a także § 14 oraz § 20 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego - poprzez ich błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie, skutkiem czego było przyjęcie, iż na nas (jako Sprzedającym) ciąży obowiązek zgłaszania (...) sp. z o.o. (jako Kupującemu) Miesięcznego oraz Dobowego Grafiku Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej ZUP w układzie dobowo-godzinowym. Jednocześnie zarzucamy naruszenie art. 82 Traktatu

ustanawiającego Wspólnotę Europejską i pominięcie obowiązku dokonywania wykładni prawa krajowego w sposób zapewniający pełną skuteczność prawa wspólnotowego, to jest niezastosowanie art. 1 Dyrektywy (...) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych (Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich z 27.10.2000 r. poz. L 2) oraz art. 3 ust. 1 i 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (...) z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy (...) oraz (...) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z 05.06.2009 r. poz. L 140/16), to jest takiej wykładni prawa, która realizuje obowiązek wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii przez organy Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Mając powyższe zarzuty na uwadze powodowie wnieśli o zmianę decyzji w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez wykreślenie z umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii wraz z załącznikami (stanowiącej załącznik do decyzji) następujących postanowień:

- § 3 ust. 2 lit. g umowy,
- § 3 ust. 3 lit. b umowy,
- § 5 ust. 1 umowy w części: „w zakresie których Sprzedający zobowiązany jest złożyć Oświadczenie o ilości Energii Elektrycznej pochodzącej z Odnawialnych Źródeł wprowadzonej do sieci w danym Okresie Rozliczeniowym zgodnie z Zał. nr 4 do niniejszej umowy”,
- § 13 umowy (tabele) w części dotyczącej wierszy: „przyjmowanie grafików” oraz „zgłaszanie grafików”,
- § 14 ust. 4 umowy w części „Załącznik nr 3 - Grafiki dobowo-godzinowe Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej” oraz „Załącznik nr 4 - "Oświadczenie Sprzedającego o ilości Energii Elektrycznej pochodzącej z Odnawialnego Źródła Energii wprowadzonej do sieci w danym Okresie Rozliczeniowym",
- Załącznik nr 3 do umowy (w całości),
- Załącznik nr 4 do umowy (w całości).

Ewentualnie, w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku, wnieśli o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi regulacyjnemu.

Odwołujący wnieśli ponadto Wnosimy o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Jednocześnie wnieśli o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do niniejszego odwołania na okoliczność ich treści oraz o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. w piśmie z dnia 3 sierpnia 2015 r. wniósł o oddalenie odwołania oraz przeprowadzenie następujących dowodów:

I. umowa na bilansowanie handlowe nr (...) z dnia 26 września 2008 r. zawarta pomiędzy (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. (poprzednio (...) Sp. z o.o.) wraz z aneksem nr (...) z dnia 30 marca 2015 r. (Załącznik nr 3) na okoliczność funkcjonowania (...) S.A. jako podmiotu świadczącego usługi Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie („POB”) dla Zainteresowanej oraz realizowania usług bilansowania handlowego Zainteresowanej, w tym rozliczania różnicy rzeczywistej ilości dostarczonej albo pobranej energii elektrycznej, której częścią są ilości energii wytwarzane przez Powodów w okresie, kiedy ta energia była kupowana przez Zainteresowaną;

II. pismo Prezesa URE z dnia 12 listopada 2013 r. do Prezesa Zarządu Towarzystwa (...) (znak: (...)) (Załącznik nr 4) na okoliczność, że Prezes URE stwierdził, że:

- usługa bilansowania handlowego, po pierwsze, może być świadczona przez sprzedawcę z urzędu na rzecz wytwórcy energii elektrycznej w instalacji odnawialnego źródła energii („OZE”), jak i przez inny podmiot niż sprzedawca z urzędu, a po drugie może być usługą podlegającą rozliczeniu finansowemu;
- wytwórca z OZE zobowiązany jest do wyboru podmiotu pełniącego funkcję POB;
- bilansowanie handlowe stanowi odrębną kategorię usług od obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w OZE, których ustawodawca nie zagwarantował jako nieodpłatnych;

III. Pismo Pana M. K., Dyrektora Biura Towarzystwa (...), nr (...) z dnia 20 lipca 2015 r. (Załącznik nr 5) na okoliczność, że Prezes URE stwierdził, że:

- niezbędne jest posiadanie przez wytwórców energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe;
- posiadanie podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe jest elementem warunkującym prawidłowe wykonywanie zawartej z wytwórcą umowy sprzedaży energii elektrycznej;
- usługa bilansowania handlowego jest usługą, która powinna być świadczona odpłatnie i podlegać rozliczeniu finansowemu.

W opinii zainteresowanego Prezes URE m.in. zidentyfikował właściwe przepisy prawa, ustalające obowiązki Powodów i mające zastosowanie w spornej sprawie, a także dokonał ich prawidłowej interpretacji. Zainteresowana podziela więc stanowisko Prezesa URE wyrażone w uzasadnieniu Decyzji, że Powodowie są użytkownikami systemu elektroenergetycznego dostarczającymi energię elektryczną do systemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo Energetyczne (tj. Dz.U. 2012, poz. 1059), na których ciąży, tak jak na wszystkich wytwórcach energii elektrycznej (zarówno konwencjonalnej jak i pochodzącej ze źródeł odnawialnych), m.in. następujące obowiązki: zawarcia umowy dystrybucji z Operatorem Systemu Przesyłowego, wskazania w tejże umowie podmiotu odpowiedzialnego za ich bilansowanie handlowe, grafikowania sprzedaży energii elektrycznej, czego prawidłową konsekwencją było zobowiązanie Powodów umową sprzedaży energii elektrycznej do zgłaszania Zainteresowanej Miesięcznego oraz Dobowego Grafiku Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej zgłoszenie umowy sprzedaży (tzw. zgłoszenie ZUP) w układzie dobowo-godzinowym z (...) U..

W ocenie zainteresowanego, powodowie błędnie wskazali, że przepisy prawa umożliwiają zwolnienie się przez wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii z obowiązku zgłaszania grafików prognoz sprzedaży energii z uwagi na ich specyfikę, w tym w szczególności na charakteryzującą je niestabilność produkcji, co czyni tenże obowiązek niemożliwym do zrealizowania. Brak jest uzasadnienia dla uznania, że prognozowanie dobowo-godzinowe jest świadczeniem niemożliwym do zrealizowania przez Powodów. Jak stwierdził T., wymaga to odpowiedniego przygotowania i fachowości po stronie podmiotu sporządzającego prognozy dla (...) U.. Również polski prawodawca nie przewiduje wyjątków od przedmiotowego obowiązku dla jakiegokolwiek instalacji, w tym także dla instalacji biogazowej. Zgodnie z Instrukcją Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej w części „Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi”, zasady zgłaszania poszczególnych umów sprzedaży energii elektrycznej w formie grafików dobowo-godzinowych nie znajdują wyłączenia w stosunku do niestabilnych źródeł wytwarzających energię.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

M. M. i K. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) M. M., (...) s.c. w P. posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 2 września 2011 r. nr (...). W dniu 25 marca 2014 r. decyzją

nr (...) Prezes URE rozszerzył przedmiot i zakres posiadanej przez Wnioskodawcę koncesji o wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowni biogazowej wykorzystującej biogaz składowisko wy zlokalizowanej w miejscowości U.. **/k. 20, k. 86-88, k. 138- akt adm./**

T. Sprzedaż prowadzi działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną na podstawie udzielonej przez Prezesa URE koncesji z dnia 28 czerwca 2007 r. nr (...) / (...) z późniejszymi zmianami. **/k. 146-150 akt adm./**

T. Sprzedaż wykonuje zadania sprzedawcy z urzędu w stosunku do Wnioskodawcy. Zgodnie z art. 3 pkt 29 ustawy - Prawo energetyczne, sprzedawca z urzędu to przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na obrót paliwami gazowymi lub energią elektryczną, świadczące usługi kompleksowe odbiorcom paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy. Natomiast zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne i zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 21, poz. 104) do dnia wyłonienia sprzedawcy z urzędu, podmiotem obowiązany do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, o których mowa w art. 9a ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, jest podmiot wykonujący zadania sprzedawcy z urzędu.

Dla źródła (...) U., (...) M. M., (...) s.c. w P., posiada zawartą z (...) umowę dystrybucyjną, która szczegółowo reguluje obowiązki stron dotyczące dotrzymania standardów jakościowych energii elektrycznej oraz odpowiedzialność stron za ewentualne szkody powstałe wskutek niewłaściwych parametrów energii elektrycznej dostarczonej z sieci. **/k. 72-78v, k. 79-80 akt adm./**

Po uzyskaniu rozszerzenia koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej U. Wnioskodawca zwrócił się 3 kwietnia 2014 r. do T. Sprzedaż o zawarcie energii elektrycznej wytworzonej w (...) U.. **/k. 18 akt adm./**

(...) M. M., (...) s.c. w P. dołączyła do wniosku zaproponowaną przez nią treść umowy datowaną na dzień 4 kwietnia 2014 r. spółka (...), (...) s.c. w P. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. umowę sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii nr (...), tj. wytwarzanej wyłącznie w (...) o łącznej mocy zainstalowanej 37kW, współpracującej z siecią (...) oraz ksero udzielonej spółce koncesji. **/k. 19-22v akt adm./**

T. Sprzedaż uzależnił zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej od zapewnienia przez Wnioskodawcę usługi bilansowania handlowego wytwarzanej energii przez podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe, zwany dalej (...). T. Sprzedaż zaproponował, że może świadczyć na rzecz Wnioskodawcy usługę bilansowania handlowego na zasadach odpłatności w postaci zryczałtowanej stawki lub pozostawił Wnioskodawcy możliwość wyboru innego podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe. **/k. 15, k. 17, k. 28 akt adm./**

Wnioskodawca argumentował, że nie istnieje podstawa prawna obciążania go przez T. Sprzedaż obowiązkiem grafikowania i bilansowania handlowego wytworzonej energii elektrycznej, a w związku z powyższym nieuprawnione jest żądanie przez sprzedawcę z urzędu ponoszenia przez niego kosztów związanych z obsługą handlowo techniczną. Według Wnioskodawcy prowadzi to do zmniejszenia gwarantowanej przez ustawę - Prawo energetyczne ceny za energię elektryczną wytworzoną w odnawialnych źródłach energii. **/k. 16, k. 23, k. 26 akt adm./**

W związku z powyższym Wnioskodawca odmówił podpisania proponowanej przez T. Sprzedaż umowy sprzedaży i na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne zwrócił się do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu w sprawie odmowy zawarcia umowy sprzedaży, wytworzonej w odnawialnym źródle energii. **/k. 48 akt adm./**

T. Sprzedaż nadesłał dwa projekty umów sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w (...) U., wnosząc jednocześnie o ustalenie treści umowy sprzedaży pomiędzy T. Sprzedaż i Wnioskodawcą w oparciu o jeden z przedłożonych wariantów umowy. W wariantcie pierwszym umowy sprzedaży T. Sprzedaż zaproponował odpłatne świadczenie usług bilansowania handlowego przez T. Sprzedaż. Wariant drugi obliguje Wnioskodawcę do wyboru (...) oraz przewiduje konieczność grafikowania godzinowo - dobowego energii elektrycznej oferowanej T. Sprzedaż do sprzedaży. **/k. 29-33, k. 34-38; k. 68-71, k. 89-90, k. 91-108, k. 109-122, k. 123-136, k. 166-200 akt adm./**

W związku z powyższym Prezes URE postanowieniem z dnia 18 listopada 2014 r. nr (...) ustalił warunki kontynuowania dostaw energii elektrycznej wytworzonej przez Wnioskodawcę w (...) o mocy 0,037 MW, przyłączonym do sieci dystrybucyjnej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania wykonującego zadania sprzedawcy z urzędu T. Sprzedaż:

- zobowiązując T. Sprzedaż do zakupu całej wytworzonej przez Wnioskodawcę w (...) U. energii elektrycznej i zapłaty za nią średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b. ustawy - Prawo energetyczne,
- zobowiązując Wnioskodawcę do przedstawienia (...) Spółka z o.o. planowanych miesięcznych ilości energii elektrycznej wytworzonych w (...) U. i oferowanych T. Sprzedaż do zakupu, według załącznika nr 1 do postanowienia. **/k. 227-229 akt adm./**
- T. Sprzedaż poinformował o podjęciu zakupu całej wytworzonej od dnia 21 listopada 2014 r. (dnia otrzymania postanowienia Prezesa URE) w (...) U. energii elektrycznej. Jednocześnie T. Sprzedaż poinformował, że wobec nie wskazania przez Wnioskodawcę podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe, T. Sprzedaż zmuszony jest zapewnić Wnioskodawcy świadczenie takich usług. **/k. 237 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że Prezes Urzędu Regulacji Energetyki właściwie wskazał, iż w myśl treści art. 8 ust. 1 w związku z art. 5 ustawy - Prawo energetyczne, do właściwości Prezesa URE w trakcie rozstrzygnięcia sporu o zawarcie umowy sprzedaży nie należy rozstrzygnięcie sporów dotyczących umowy o bilansowanie handlowe lub umowy o świadczenie usług operatora handlowo – technicznego, albowiem tego rodzaju sprawy należą do właściwości sądów powszechnych.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne Prezes URE na wniosek strony rozstrzyga w sprawach spornych dotyczących między innymi odmowy zawarcia umowy sprzedaży, w tym odmowy zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii elektrycznej i objętej publicznoprawnym obowiązkiem zakupu, o którym mowa w art. 9 a ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, przez sprzedawcę z urzędu.

Organ regulacyjny posiada zatem kompetencję do dokonywania zmiany umowy w ramach uznania administracyjnego, które oznacza przewidziane obowiązującymi przepisami uprawnienie organu administracji wydającego decyzję do wyboru rozstrzygnięcia. Uznanie administracyjne zachodzi wówczas, gdy norma prawna nie przewiduje obowiązku określonego zachowania się organu, lecz możliwość wyboru sposobu załatwienia sprawy. Uznanie zapewnia ustawodawca, ponieważ musi ono wnikać z normy prawnej. Uznanie administracyjne jest szczególną formą upoważnienia przez ustawę organów administracji państwowej do określonego zachowania się (działania lub zaniechania), polegająca na przyznaniu organom administracji możliwości dokonania wyboru spośród dwóch lub więcej dopuszczalnych przez ustawę, a równoważących prawnie rozwiązań. Wskazuje się w doktrynie, że jest to szczególna forma wykonywania przepisów prawa - nie ustawodawca, lecz organ stosujący prawo ma uwzględnić indywidualne warunki każdego wypadku, których stwierdzenie jest możliwe tylko na tym stopniu, by móc wydać decyzję zgodną z wolą ustawodawcy. Uznaniowy charakter decyzji nie wyklucza wprawdzie sam przez się sądowej kontroli, ale zakres tej kontroli znacznie ogranicza. Sąd bada bowiem, czy wobec zgromadzenia materiału dowodowego w konkretnej sprawie (bowiem sąd nie bada prawidłowości przeprowadzonego postępowania administracyjnego) wydane rozstrzygnięcie organu odpowiada prawu.

W ramach uznania administracyjnego opartego na przepisach prawa ustawy – Prawo energetyczne, w przedmiotowej sprawie, Prezes URE posiada kompetencje do zawarcia umowy na sprzedaż energii elektrycznej, w konsekwencji poprzedniego braku porozumienia się stron co do jej treści.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie jest ustalony przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji wymóg grafikowania przez wytwórcę energii, w razie gdy cała wytworzona energia jest oferowana sprzedawcy z urzędu. W umowie znalazły się bowiem zapisy zobowiązujące powodów do zgłaszania do zainteresowanego miesięcznego oraz dobowego grafiku prognozy sprzedaży energii elektrycznej.

Powodowie zarzucili zaskarżonej decyzji niezgodność z art. 3 pkt 30 i 40 ustawy – Prawo energetyczne.

W myśl art. 3 pkt 30 ustawy – Prawo energetyczne, stanowiącym słowniczek pojęć zawartych w powołanej ustawie - użyte w ustawie określenia oznaczają:

usługa kompleksowa - usługę świadczoną na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych i umowy o świadczenie usługi magazynowania paliw gazowych;

zaś w myśl art. 3 pkt 40 powołanej ustawy

bilansowanie handlowe - zgłaszanie operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego przez podmiot odpowiedzialny za bilansowanie handlowe do realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez użytkowników systemu i prowadzenie z nimi rozliczeń różnicy rzeczywistej ilości dostarczonej albo pobranej energii elektrycznej i wielkości określonych w tych umowach dla każdego okresu rozliczeniowego.

W tym miejscu należy stwierdzić, na co wskazywał w toku postępowania pozwany, że szczegółowe warunki i sposób prowadzenia ruchu sieciowego, korzystania z sieci elektroenergetycznych przez użytkowników systemu, procedury bilansowania systemu, sposobu rozliczania kosztów jego bilansowania, są określone w opracowanych przez operatora systemu przesyłowego (OSP) i operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD), instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej (IRiESP), i instrukcjach ruchu i eksploatacji sieci dystrybucyjnych (IRiESD). Ruch sieciowy, a w szczególności ciągłość ruchu sieciowego energii elektrycznej jest zagadnieniem kluczowym dla prawidłowego wykonywania zadań nałożonych na wytwórców i dystrybutorów energii elektrycznej. Zainteresowany w sprawie, na którym ciąży obowiązek prawidłowego wykonywania uprawnień koncesyjnych w zakresie wytwarzania i dostarczania energii elektrycznej, działając w zakresie prawa na podstawie ustawy, określił konkretne warunki i sposób prowadzenia ruchu sieciowego. W ramach prawidłowości wykonywania zadań własnych uprawniony jest do uzyskiwania danych w zakresie wytwarzania energii przez inne podmioty, w tym wypadku przez powodów w niniejszej sprawie. Użytkownicy systemu w tym odbiorcy, których urządzenia, instalacje lub sieci są przyłączone do sieci operatora systemu elektroenergetycznego lub korzystający z usług tego operatora są bowiem obowiązani stosować się do warunków i wymagań oraz procedur postępowania i wymiany informacji określonych w instrukcji ruchu i eksploatacji sieci przesyłowej i sieci dystrybucyjnych. Instrukcje te stanowią część umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej lub umowy kompleksowej (art. 9g ust. 12 ustawy - Prawo energetyczne). Zgłaszanie przez powodów do zainteresowanego miesięcznego oraz dobowego grafiku prognozy sprzedaży energii elektrycznej realizuje wymóg prawidłowości wykonywania zadań dostarczania energii elektrycznej. Fakt, że zainteresowany jest zobligowany do zakupu całości wytwarzanej przez powodów energii w (...) Elektrowni (...), nie wpływa na brak wymogu, po stronie tego ostatniego podmiotu, wykazywania prognoz wytwarzania energii. Zainteresowany posiada bowiem uprawnienie kontroli wytwarzania energii elektrycznej dla ciągłości ruchu sieciowego. W przeciwnym razie mogło by dojść do sytuacji, gdy użytkownik systemu nie wykazałby z wyprzedzeniem braku wytworzenia energii elektrycznej.

Podkreślenia wymaga, że powodowie są użytkownikami systemu elektroenergetycznego, dostarczającymi energię elektryczną do systemu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo Energetyczne (tj. Dz.U. 2012, poz. 1059), na których ciążyą, podobnie jak na wszystkich wytwórcach energii elektrycznej (zarówno konwencjonalnej jak i pochodzącej ze źródeł odnawialnych) obowiązki, a wśród nich m.in.: zawarcia umowy dystrybucji z Operatorem Systemu Przesyłowego, wskazania w takiej umowie podmiotu odpowiedzialnego za ich bilansowanie handlowe oraz grafikowania sprzedaży energii elektrycznej. W związku z tym, prawidłowym było zobowiązanie powodów umową sprzedaży energii elektrycznej do zgłaszania zainteresowanemu Miesięcznego oraz Dobowego Grafiku Prognozy Sprzedaży Energii Elektrycznej zgłoszenie umowy sprzedaży (tzw. zgłoszenie ZUP) w układzie dobowo-godzinowym z (...) U.

Odnosząc się do zakwestionowanych przez powodów przepisów prawa materialnego, należy stwierdzić, iż zarzuty należy uznać za niezasadne, bowiem zaskarżona decyzja ustalająca treść umowy sprzedaży energii elektrycznej zawiera właściwe jej elementy.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 P.e., dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu.

Zaś zgodnie z 2a tego przepisu, umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, której stroną jest użytkownik systemu niebędący podmiotem odpowiedzialnym za bilansowanie handlowe, powinna zawierać także, w przypadku gdy użytkownikiem systemu jest:

1) odbiorca - oznaczenie:

a) wybranego przez odbiorcę sprzedawcy, z którym ma zawartą umowę sprzedaży energii elektrycznej, oraz zasady zmiany tego sprzedawcy; wybrany sprzedawca musi mieć zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci odbiorca ten jest przyłączony,

b) podmiotu będącego dla odbiorcy sprzedawcą i zgodę tego odbiorcy na zawarcie przez operatora systemu dystrybucyjnego umowy sprzedaży energii elektrycznej z tym sprzedawcą, na jego rzecz i w jego imieniu, w przypadku zaprzestania dostarczania tej energii przez wybranego przez odbiorcę sprzedawcę;

2) przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej i przyłączone do sieci dystrybucyjnej - oznaczenie przez to przedsiębiorstwo podmiotu odpowiedzialnego za jego bilansowanie handlowe, który ma zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci przyłączone jest to przedsiębiorstwo, oraz zasady zmiany tego podmiotu;

3) sprzedawca:

a) oznaczenie przez sprzedawcę podmiotu odpowiedzialnego za jego bilansowanie handlowe, który ma zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego, do którego sieci przyłączeni są odbiorcy, z którymi sprzedawca ma zawarte umowy sprzedaży energii elektrycznej, oraz zasady zmiany tego podmiotu,

b) sposób przekazywania danych pomiarowych o ilości zużytej energii elektrycznej przez odbiorców, z którymi sprzedawca ma zawarte umowy sprzedaży energii elektrycznej.

Zgodnie natomiast z art. 5 ust. 3 P.e. dostarczanie paliw gazowych lub energii może odbywać się na podstawie umowy zawierającej postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii, zwanej dalej „umową kompleksową”; umowa kompleksowa dotycząca dostarczania paliw gazowych może zawierać także postanowienia umowy o świadczenie usług magazynowania tych paliw, a w przypadku ciepła, jeżeli jest

ono kupowane od innych przedsiębiorstw energetycznych, powinna także określać warunki stosowania cen i stawek opłat obowiązujących w tych przedsiębiorstwach.

Z kolei w myśl art. 9a ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne w brzmieniu sprzed 4 kwietnia 2015 r. sprzedawca z urzędu jest obowiązany, w zakresie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 9, do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy, oferowanej przez przedsiębiorstwo energetyczne, które uzyskało koncesję na jej wytwarzanie lub zostało wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 9p ust. 1; zakup ten odbywa się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b.

Według § 13 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. z 2007 r., Nr 93, poz. 623 ze zm.), przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej świadczy usługi przesyłania lub dystrybucji tej energii na warunkach określonych w koncesji, w taryfie, w umowie o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej lub w umowie kompleksowej oraz w instrukcjach ruchu i eksploatacji sieci (tj. IRiESP i IRiESD).

W myśl § 14 rozporządzenia, odbiorca, wytwórca lub podmiot przez niego upoważniony, zawierając umowę o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, powinien określić w tej umowie podmiot odpowiedzialny za rozliczanie niezbilansowanej energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu. W przedmiotowej sprawie powodowie nie wskazali podmiotu, który dokonywałby bilansów, jak również nie zgodził się na ponoszenie kosztów bilansowania ze strony zainteresowanego. W związku z powyższym Prezes URE właściwie wskazał na powodów, jako podmioty zobowiązane do przekazywania informacji. Wybór bowiem podmiotu wynika z treści wskazanego paragrafu rozporządzenia Ministra Gospodarki. Zgodnie zaś z § 20 ust. 3 rozporządzenia, rozliczenia wynikające z niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu dla każdego miejsca jej dostarczania dokonuje jeden podmiot odpowiedzialny za rozliczanie niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu. Ust. 4 wskazuje, że podmiot odpowiedzialny za rozliczanie niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej i pobranej z systemu przekazuje operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego informacje o umowach sprzedaży energii elektrycznej oraz ilości energii elektrycznej rzeczywiście dostarczonej i pobranej z tego systemu.

Szczegółowe zasady i procedury zgłaszania danych handlowych i technicznych na rynku bilansującym, zostały natomiast uregulowane w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi (Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej - Bilansowanie Systemu i zarządzanie ograniczeniami systemowymi, zatwierdzona decyzją Prezesa URE nr (...) z dnia 23 lipca 2010 r. z późn. zm., która z kolei przewiduje, że podstawowym okresem handlowym, do którego odnoszą się informacje zawarte w zgłoszeniu danych handlowych i technicznych jest pojedyncza godzina doby handlowej.

Za niezasadny należy uznać ponadto zarzut powodów o naruszeniu prawa międzynarodowego.

Art. 3 ust. 1 i ust. 2 dyrektywy 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE stwierdza w ust. 1, że każde państwo członkowskie dba o to, aby jego udział energii ze źródeł odnawialnych, obliczany zgodnie z art. 5–11, w końcowym zużyciu energii brutto w 2020 r. odpowiadał co najmniej jego krajowemu celowi ogólnemu dla udziału energii ze źródeł odnawialnych w tym roku, określonego w trzeciej kolumnie tabeli w załączniku I część A. Te obowiązkowe krajowe cele ogólne są zgodne z celem zakładającym 20 % udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto we Wspólnocie w 2020 r. Celem łatwiejszego osiągnięcia celów określonych w tym artykule każde państwo członkowskie promuje wydajność i oszczędność energetyczną i do nich zachęca. Ust. 2 wskazuje, że państwa członkowskie wprowadzają środki skutecznie zaprojektowane, aby zapewnić, że ich udział energii ze źródeł odnawialnych jest równy udziałowi określonego w orientacyjnym kursie

wyznaczonym w załączniku I część B lub przekracza go. Przepis ten w porządku krajowym ma umożliwić celów w zakresie zwiększenia udziału energetyki odnawialnej w bilansie energetycznym do roku 2020, wyznaczonych przez jej Artykuł 3 ust. 1. Jakkolwiek podnoszone są w doktrynie zarzuty, iż Artykuł 3 Dyrektywy 2009/28/WE odnoszący się do obowiązkowych celów krajowych w zakresie OZE, nie został w nim w ogóle zdefiniowany cel krajowy, który ma zostać osiągnięty, to podnoszenie przez powodów zarzutu naruszenia wskazanego przepisu dyrektywy (której przepisów krajowy ustawodawca w znacznej części nie zaimplementował), nie ma w przedmiotowym postępowaniu znaczenia, albowiem spór dotyczy nałożenia obowiązków na powodów w zakresie prognozowania wytwarzanej przez nich energii.

Mając na względzie całokształt sprawy, Sąd stwierdza brak negatywnego skutku na działalność powodów jeśli chodzi o realizację wymogu grafikowania i bilansowania. Powodowie również, nie wskazywali na negatywny wpływ dla działalności, podnosząc jednakże brak po ich stronie obowiązku, co nie jest zasadne albowiem nie wynika z przepisów prawa.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, oddalił wniesione odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że na koszty należne Prezesowi URE złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego w wysokości 360 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. ws. opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r., nr 490 j.t) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804). O kosztach dla reprezentującego zainteresowanego pełnomocnika orzeczono w oparciu o art. 98 § 3 k.p.c., koszty te stanowiły koszty zastępstwa procesowego w wysokości 360 zł określonej w § 18 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., nr 461) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Bogdan Gierzyński